

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/86/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6718203706
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočičková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6718203706.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Danice Kočičkovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Ľubomíra Šablu ako členov senátu, v právnej veci žalobcu: Slovenský zväz záhradkárov, Základná organizácia 26-33, Hájik I., so sídlom Malinovského 1956/3, 960 01 Zvolen, IČO: 00 178 152 0983, zastúpeného advokátom Mgr. Iankom Troiakom, so sídlom Dukelských hrdinov 34, 960 01 Zvolen, IČO:45 022 429, proti žalovanej: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom C. XXXX/X, XXX XX D. D., občianke SR, zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Vlkolinským, so sídlom Námestie SNP 17/29, 960 01 Zvolen, IČO: 37 955 365, o návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 6C/16/2018-683 zo dňa 03.06.2024, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu vo výrokoch I., II. a III., **p o t v r d z u j e**.

II. Vo výrokoch IV. a V. rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a v uvedenom rozsahu **v r a c i a** vec okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcu: Slovenský zväz záhradkárov, Základná organizácia 26-33, Hájik I., Malinovského 1956/3, 960 01 Zvolen, IČO: 00 178 152 0983 a žalovanej A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. X, XXX XX D. D., k nehnuteľnostiam vedeným na LV č. XXX Okresným úradom Zvolen - katastrálnym odborom pre k. ú. E., obec Zvolen, okres Zvolen ako E-KN parc. č. XXXX/X - orná pôda o výmere 791 m² a E-KN parc. č. XXXX/X -orná pôda o výmere 771 m² (výrok I.). Výrokom II. okresný súd prikázal uvedené nehnuteľnosti do výlučného vlastníctva žalobcu a výrokom III. rozhodol tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanej z titulu vyporiadania podielového spoluvlastníctva sumu vo výške 3.921,- Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovanej okresný súd uložil povinnosť zaplatiť titulom štátom preddavkovaných trov sumu 779,39 Eur na účet Okresného súdu Zvolen, do troch dní od právoplatnosti rozsudku (výrok IV.) a žalobcovi priznal voči žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia o výške náhrady (výrok V.).

1.1 V odôvodnení predmetného rozsudku okresný súd uviedol, že žalobca sa žalobou podanou voči žalovanej prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu domáhal zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam špecifikovaným vo výrokovej časti rozsudku tak, že podiel žalovanej bude prikázaný do výlučného vlastníctva žalobcu s tým, že žalobca vyplatí žalovanej ako odstupujúcej podielovej spoluvlastníčke „v zmysle podaného znaleckého posudku“ sumu 3.921 Eur. V poradní prvým rozsudkom vydaným v tejto veci okresný súd rozhodol dňa 22.06.2020 tak, že zrušil podielové spoluvlastníctvo žalovanej a žalobcu, podiel žalovanej prikázal do výlučného vlastníctva žalobcu,

ktorého zaviazal vyplatiť žalovanú ako odstupujúcu podielovú spoluvlastníčku sumou vo výške 3.920,- Eur. Proti v poradí prvému rozsudku okresného súdu, vydanému v tejto veci, podala žalovaná odvolanie. Odvolací súd uznesením sp. zn. 13Co/71/2020 zo dňa 15.12.2021 v poradí prvý rozsudok okresného súdu, vydaný v tejto veci zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, pričom v odseku 10. odôvodnenia zrušujúceho uznesenia odvolací súd uviedol dôvody zrušenia v poradí prvého rozsudku súdu prvej inštancie, vydaného v tejto veci a vrátenia veci na ďalšie konanie.

1.2 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku ďalej uviedol, že na základe skutočností uvádzaných žalobcom v žalobe a predložených listinných dôkazov (výpisu z LV č. XXX pre okres Zvolen, obec F., k. ú. E., listu zo dňa 31.01.2005 a zo dňa 31.05.2005, návrhu na dojednanie kúpnej ceny pozemku zo dňa 15.02.2010, návrhu na dojednanie kúpnej ceny pozemku zo dňa 25.06.2012, listu zo dňa 02.10.2012, 08.08.2013, 11.02.2015, písomnej ponuky na odkúpenie spoluvlastníckeho podielu zo dňa 22.01.2018, oznámenia hodnoty nehnuteľností zo dňa 09.07.2018, listu žalovanej zo dňa 29.10.2018, prednesom právneho zástupcu žalobcu, prednesom právneho zástupcu žalovanej, Znaleckého posudku č. XX/XXXX, vypracovaného Ing. Jánom Šutým, výpisu zo štatistického registra organizácii Štatistického úradu Slovenskej republiky zo dňa 24.05.2022, písomných vyjadrení sporových strán/ich právnych zástupcov, stanov žalobcu vyžiadaných z Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, listiny signovanej JUDr. Janou Vallovou, PhD., riaditeľkou odboru všeobecnej vnútornej správy, výpisu z Registra mimovládnych neziskových organizácií, plnej moci právneho zástupcu žalobcu zo dňa 30.06.2022, Znaleckého posudku č. 25/2023, vypracovaného Ing. Matejom Sýkorom, uznesenia Okresného súdu Zvolen sp. zn. 6C/16/2018-619 zo dňa 26.01.2024 ako aj na základe ďalších listinných dôkazov) dospel k záveru, že strany sporu sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností vedených Okresným úradom Zvolen, katastrálnym odborom na LV č. XXX pre okres Zvolen, obec Zvolen, k. ú. E. ako parcela registra E-KN č. XXXX/X o výmere 791 m² - orná pôda a parcela registra E-KN č. XXXX/X o výmere 771 m² - orná pôda, a to každá zo sporových strán v 1-ici k celku. Konštatoval, že uvedená skutočnosť bola preukázaná LV č. XXX a nebola žalovanou spochybňovaná. Na pozemkoch, ktoré sú predmetom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, bola v roku 1976 zriadená záhradkárska osada, pričom tieto pozemky sú užívané jednotlivými členmi zväzu záhradkárov. Žalobca listinnými dôkazmi preukázal, že mal záujem sa so žalovanou opakovane mimosúdne dohodnúť, pričom z predložených listinných dôkazov bolo zrejmé, že má záujem na zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k dotknutým nehnuteľnostiam so žalovanou. Jeho snaha však nebola úspešná, pretože žalovaná buď návrhy žalobcu odmietala alebo na ne nereagovala. Skôr ako sa žalobca rozhodol podať žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva na súd, pokúsil sa ešte raz kontaktovať žalovanú listom zo dňa 22.01.2018, avšak žalovaná si na doručovacej pošte tento list žalobcu neprevzala. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie tvrdil, že po zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva prikázaním podielu žalovanej do jeho výlučného vlastníctva, prevedie dotknuté pozemky do vlastníctva jednotlivých členov zväzu záhradkárov, ktorí majú v prevažnej miere na nich zriadené záhradky, ktoré plnia jednak rekreačný, ale do určitej miery aj živiteľský účel, pričom zdôraznil, že niekoľko desaťročí členovia zväzu záhradkárov obhospodarujú a užívajú pridelené pozemky v záhradkárskej osade a viacerí z nich si na obhospodarovanom pozemku postavili v súlade so stavebným zákonom záhradkárske chatky. Žalovaná najprv vôbec nesúhlasila s návrhom žalobcu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, tvrdila, že žalobca zatajil určité rozhodujúce skutočnosti, čo podľa jej názoru urobil úmyselne. Vo vzťahu k uvedeným tvrdeniam však žalovaná nepredložila súdu prvej inštancie žiadne právne relevantné dôkazy, ktoré by súd prvej inštancie podľa obsahu odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku mohol zobrať do úvahy a vyhodnotiť ich. Taktiež nesúhlasila so sumou vo výške 2,99 Eur/m², pretože táto suma sa jej zdala veľmi nízka. Žalovaná sa dala zastúpiť Centrom právnej pomoci, kanceláriou v Banskej Bystrici, pričom rozhodnutím KaBB/12825/2019 zo dňa 03.05.2019 Centrum právnej pomoci, kancelária v Banskej Bystrici určila žalovanej advokáta v osobe JUDr. Radky Rešutíkovej, so sídlom advokátskej kancelárie v Banskej Bystrici. Z komunikácie medzi súdom prvej inštancie a uvedenou advokátkou vyplynulo, že má problémy skontaktovať sa so žalovanou, ktorá s ňou nespolupracovala ani len na bazálnej úrovni. Stávalo sa, že pokiaľ od nej advokátka žiadala nejakú listinu, táto jej nebola aj napriek vynaloženej snahe žalovanou doručená. Neskôr sa žalovaná rozhodla plnú moc JUDr. Radke Rešutíkovej vypovedať, pričom Centrum právnej pomoci jej stanovilo náhradného advokáta v osobe Mgr. Evy Kuchovej. Medzi touto advokátkou a žalovanou nedošlo k podpísaniu zmluvy o poskytovaní právnej pomoci a zastupovaní v konaní. Následne sa žalovaná dala zastúpiť v konaní advokátom JUDr. Michalom Vlkolinským, so sídlom vo Zvolene, o čom svedčí podpísaná plná moc zo dňa 04.08.2020, ktorá bola súdu prvej inštancie osobne doručená dňa 11.09.2020. Po zrušujúcom uznesení, vydanom odvolacím súdom žalovaná prostredníctvom svojho

právneho zástupcu súdu prvej inštancie navrhla, aby vykonal vyporiadanie podielového spoluvlastníctva reálnou deľbou v príslušných paritných výmerách prislúchajúcich každej sporovej strane. Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku vo vzťahu k uvedenému návrhu žalovanej uviedol, že „vzhľadom k tomu, že nebol spôsobilý posúdiť možnosť reálnej deľby, nariadil vo veci znalecké dokazovanie, pričom znalec Ing. Matej Sýkora v Znaleckom posudku č. 25/2023 zodpovedal na súdom položené otázky“. Ako prvá otázka bola znalcomi položená otázka, aby posúdil možnosť reálnej deľby dotknutých pozemkov s dôrazom na veľkosť spoluvlastníckych podielov strán sporu a na účelné využitie dotknutých pozemkov s tým, že tak žalobca ako aj žalovaná sú podielovými spoluvlastníkmi dotknutých pozemkov, každý v 1 -ici. Znalec Ing. Matej Sýkora v odpovedi na uvedenú otázku uviedol, že zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k E-KN parc. č. XXXX/X A. G. XXXX/X reálnym rozdelením nie je účelné veci, ktorú odpoveď právny zástupca žalovanej namietal s odôvodnením, že znalec nie je oprávnený vyjadrovať sa k právnej stránke veci, ale má odpovedať konkrétne, jasne a zrozumiteľne na súdom položené otázky, pričom právne posúdenie a aplikácia príslušných zákonných ustanovení prináleží len súdu. Vo vzťahu k uvedenej námietke právneho zástupcu žalovanej okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že vychádzal z odpovede znalca tak na prvú položenú otázku, ako aj zo vzájomných súvislostí odpovedí znalca na súdom položené otázky č. 3 a 4, „kde obsahovo - gramatickým výkladom možno skonštatovať, že reálna deľba nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu, nie je možná, pretože nie je možné vyčleniť pre žalobcu reálnou deľbou pozemok, ktorý je zastavaný stavbami záhradných chatiek so zabezpečením prístupu k pozemku od vstupnej komunikácie v záhradkárskej osade; tiež nie je možné vyčleniť pre žalovanú reálnou deľbou pozemok, ktorý nie je zastavaný stavbami záhradných chatiek so zabezpečením prístupu k pozemku zo vstupnej komunikácie v záhradkárskej osade. V poslednej vete odpovede na otázku č. 4 znalec uviedol, že dotknuté pozemky nie sú priamo susediace s najbližšou verejnou komunikáciou“. Z uvedeného dôvodu považoval okresný súd znalecký posudok vypracovaný znalcom Ing. Matejom Sýkorom za právne relevantný a vyššie uvedenú námietku právneho zástupcu žalovanej považoval za nedôvodnú.

1.3 Okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku odcitoval ust. § 142 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka a uviedol, že s poukazom na vykonané dokazovanie, predložené listinné dôkazy, vyjadrenia príslušných odborných orgánov a inštitúcií, ako aj na základe prednesov splnomocnených zástupcov sporových strán dospel k záveru, že návrh žalobcu na zrušenie podielového spoluvlastníctva je dôvodný. Konštatoval, že súd je povinný zrušiť podielové spoluvlastníctvo v prípade, ak o to niektorý zo spoluvlastníkov požiadá s odôvodnením, že mimosúdna dohoda nie je možná. Po zrušení podielového spoluvlastníctva súd vykoná vyporiadanie zákonom predpísaným spôsobom upraveným v § 142 ods. 1, ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka. Ďalej konštatoval, že v prejednávanej veci prichádzalo do úvahy vyporiadanie podielového spoluvlastníctva žalobcu a žalovanej v zmysle § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a preto prikázal podiel žalovanej do výlučného vlastníctva žalobcu, a to za primeranú náhradu, pri určení výšky ktorej vychádzal zo Znaleckého posudku č. XX/XXXX, vypracovaného znalcom Ing. Jánom Šutým, ktorý stanovil všeobecnú hodnotu sporových nehnuteľností na sumu 3.920,62 Eur, ktorú okresný súd zaokrúhlil na celé Eurá nahor (3.921,- Eur).

1.4 Pokiaľ žalovaná spochybňovala údaje uvedené na LV č. XXX, týkajúce sa výmery E-KN parciel č. XXXX/X A. G. XXXX/X, a to s odkazom na identifikáciu parciel č. j. XXX/XX zo dňa 22.07.1999, ktorú vydal Okresný úrad Zvolen - katastrálny odbor k dedičskému konaniu vedenému po právnej predchodkyňi žalovanej - poručiťke E. C., okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že žalovaná iný dôkaz na preukázanie svojich tvrdení týkajúcich sa nesprávnej výmery vyššie uvedených E-KN parciel neoznačila a ani mu (okresnému súdu) nepredložila. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku konštatoval, že podľa predloženej identifikácie parciel by mala byť výmera E-KN parcely č. XXXX/X XXX m² a výmera E-KN parcely č. XXXX/X by mala byť 788 m² (t. j. spolu 1575 m²). Dotknuté parcely boli zapísané na LV č. XXX na základe zápisu rozhodnutia OÚ-OPPLH č. 200200085/4 o schválení registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP). Výmery parciel registra E-KN č. XXXX/X A. G. XXXX/X, uvedené na LV č. XXX sú výmery grafické, teda vypočítané prostredníctvom grafického softvéru z mapy určeného operátu vo vektorovom tvare. V pozemkovej knihe, v pozemno-knižnej vložke č. XXXX, bola pozemno-knižná parcela č. XXXX, roľa Hájik zapísaná o výmere 1575 m². „Táto však bola zakreslená v pozemno-knižnej mape, ktorá bola mapou krokárskou, bez mierky, rok vyhotovenia 1859. Výmery zapísané v pozemno-knižných vložkách zisťovali tzv. vložkári, a to na základe množstva výsevu, podľa doby trvania kosenia, odkrokováním alebo udaním držiteľa“. V rokoch 1934 - 1935 prebehlo v k. ú. E. katastrálne mapovanie, výsledkom ktorého boli vyhotovené mapy v stereografickej projekcii v mierke 1:2880. Pozemnoknižná

parcela č. XXXX bola zakreslená v tejto mape ako parcela katastrálneho mapovania č. XXXX/X a č. XXXX/X. Parcela č. XXXX/X bola určená s výmerou 787 m², druh pozemku orná pôda a parcela č. XXXX/X bola určená s výmerou 788 m², druh pozemku orná pôda. Výmery parciel v katastrálnom mapovaní boli zisťované pomocou tzv. nitkových planimetrov - jednoduchých mechanických prístrojov, prostredníctvom ktorých sa výmera zisťovala odmeraním priamo na vyhotovenej analógovej (papierovej) mape. Za danej situácie mal okresný súd za to, že pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, ktoré sú vedené ako E-KN parcely, možno vychádzať z údajov príslušného listu vlastníctva daného katastrálneho územia; pričom konštatoval, že vychádzajúc z údajov uvedených na LV č. XXX pre okres a obec Zvolen, k. ú. E. („kde sú dotknuté pozemky vedené ako parcely registra „E“, evidované na mape určeného operátu“) vyporiadal zrušené podielové spoluvlastníctvo.

1.5 Vo vzťahu k námietke žalovanej týkajúcej sa nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu z dôvodu, že žalobca nie je vlastníkom/spoluvlastníkom „sporových nehnuteľností“, pretože dotknuté pozemky užíval na základe dohody o ich dočasnom užívaní, resp. na základe dohody o odovzdaní dotknutých pozemkov do dočasného užívania, je potrebné podľa okresného súdu uviesť, že na pojednávaní konanom na okresnom súde dňa 15.12.2022 právny zástupca žalovanej prehlásil, že žalovaná síce disponuje dohodou o odovzdaní pozemkov do dočasného užívania, avšak nie pozemkov, ktoré súvisia s predmetom sporu, ale iných pozemkov, nachádzajúcich sa v inej záhradkárskej osade. Žalovaná však tvrdila, že k odovzdaniu dotknutých pozemkov do dočasného užívania došlo na obdobie 30 rokov a na tomto svojom tvrdení zotrvala s tým, že dočasné užívanie dotknutých pozemkov sa skončilo v roku 2006. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že vzhľadom k tomu, že žalovaná v konaní nepredložila žiadny právne relevantný dôkaz, spochybňujúci údaje uvedené na LV č. XXX, a to či už listinu alebo iný hodnoverný dôkaz preukazujúci jej tvrdenie, vychádzal z údajov uvedených na LV č. XXX, kde je žalobca uvedený ako vlastník majetkovej podstaty v podiele 1/2 k celku na základe rozhodnutia OÚ OPPLH č. 2002/00085/4, pričom konštatoval, že tento údaj nebol žalovanou právne relevantným spôsobom spochybnený.

1.6 V závere odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku okresný súd uviedol, že pri rozhodovaní o prikázaní podielu žalovanej do výlučného vlastníctva žalobcu, vychádzal z ustanovenia § 142 ods. 1 veta druhá Občianskeho zákonníka, kde zákonodarcia expressis verbis uvádza, že pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva súd prihliadne na veľkosť podielov, ako aj na účelné využitie veci. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku konštatoval, že v tomto prípade boli spoluvlastnícke podiely žalobcu a žalovanej rovnaké tak u jedného ako aj u druhého podielového spoluvlastníka. V otázke účelného využitia vecí – dotknutých pozemkov mal okresný súd podľa obsahu odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku za to, že je potrebné vziať do úvahy skutočnosť, že na dotknutých pozemkoch je zriadená záhradkárska osada, že členovia záhradkárskeho zväzu užívajú vyčlenené pozemky, na ktorých majú niektorí z nich postavené záhradné chatky a chápať túto skutočnosť ako účelné využitie vecí - dotknutých pozemkov žalobcom. V uvedenej súvislosti okresný súd v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku konštatoval, že žalovaná na dotknutých nehnuteľnostiach nevykonáva žiadne aktivity, že v konaní nebolo zistené, že by bola členkou zväzu záhradkárov, resp. že by v „záhradkárskej kolónii“ vykonávala určité konkrétne činnosti vyplývajúce zo statusu podielového spoluvlastníka dotknutých pozemkov. Vzhľadom na uvedené skutočnosti okresný súd rozhodol tak, ako to vyplýva z výrokovej časti odvolaním napadnutého rozsudku a pri určení primeranej náhrady vychádzal zo záverov Znaleckého posudku č. XX/XXXX, vypracovaného znalcom Ing. Jánom Šutým, kde znalec Ing. Ján Šutý určil všeobecnú hodnotu sporových pozemkov na celkovú sumu 3.920,62 Eur, pričom zaviazal žalobcu zaplatiť žalovanej titulom vyporiadania podielového spoluvlastníctva sumu 3.921,- Eur v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Tiež konštatoval, že vo veci bolo nariadené dokazovanie znalcom z odboru: geodézia, kartografia a kataster nehnuteľností, z odvetvia: geodézia, kartografia a fotogrametria, kataster nehnuteľností, ktorý po vypracovaní a predložení znaleckého posudku doručil súdu vyúčtovanie odmeny za jeho vypracovanie. Následne okresný súd uznesením č. k. 6C/16/2018-619 zo dňa 26.01.2024 priznal znalcovi Ing. Matejovi Sýkorovi odmenu za vypracovanie znaleckého posudku (znalečné) vo výške 779,31 Eur, ktorá odmena za vypracovanie znaleckého posudku bola znalcovi vyplatená z rozpočtových prostriedkov štátu a keďže bola žalovaná v konaní neúspešná, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť štátom preddavkované trovy v uvedenej výške na účet Okresného súdu Zvolen.

2. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie sa žalovaná odvolaním podaným jej právnym zástupcom a ďalším odvolaním, podaným ňou samotnou, odvolala. V odvolaní podanom jej právnym

zástupcom poukázala žalovaná na jednotlivé odseky odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku a odcitovala § 142, § 3, § 123 a § 124 Občianskeho zákonníka, ako aj článok 20 Ústavy SR a uviedla, že odvolanie odôvodňuje ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP, teda tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, tým že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a tiež tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho posúdenia veci. Súdu prvej inštancie vytkla, že žiadnym spôsobom nezobral do úvahy (nevyhodnotil) tú skutočnosť, že pozemky, ktoré sú predmetom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva boli jej právnej predchodkyňi - jej matke odňaté a pridelené žalobcovi len na dočasné užívanie, na dobu 30 rokov, pričom po uplynutí doby tohto dočasného užívania bolo povinnosťou žalobcu odovzdať dotknuté pozemky žalovanej. Za spornú označila žalovaná v odvolaní tiež výšku primeranej náhrady, ktorá bola Znaleckým posudkom č. XX/XXXX, vypracovaným Ing. Šutým stanovená na sumu 5,02 Eur/m², ktorá suma jej bola odvolaním napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie priznaná v celkovej výške 3.920 Eur. Uviedla, že náhrada v sume 5,02 Eur/m² nezodpovedá cene obvyklej v danom mieste a čase rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom zdôraznila, že už k predchádzajúcemu odvolaniu priložila ponuky na kúpu porovnateľných pozemkov za ceny v rozpätí od 15,01 Eur do 30,90 Eur/m². v uvedenej súvislosti poukázala žalovaná na ponuku H. I. I., bytom vo Zvolene, ktorý jej v liste zo dňa 02.01.2019 ponúkol kúpnu cenu 15,- Eur/m². V neposlednom rade žalovaná v odvolaní uviedla, že súd prvej inštancie rozhodol o výške náhrady v rozpore s rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva, „ktorý v rozsudku vo veci Urbárska Obec Trenčianske Biskupice proti Slovenskej republike konštatoval, že pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva je potrebné vziať do úvahy skutočnú hodnotu pozemkov“. Za podstatnú označila žalovaná v odvolaní aj tú skutočnosť, že súd prvej inštancie rozhodol o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k parcelám, ktorých výmera je sporná, a to z dôvodu, že v dedičskom konaní po poručiteľke E. C., J. K., vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 24D/789/2008, boli ako dedičstvo po poručiteľke prejednané aj predmetné parcely, pričom na č. l. 167 spisu sa nachádza originál identifikácie parciel č. j. XXX/XX, vyhotovenej Okresným úradom, katastrálnym odborom vo Zvolene dňa 22.01.1999, podľa ktorej identifikácie parciel je E-KN parcela č. 4622/1 - orná pôda o výmere 787 m² a E-KN parcela č. XXXX/X - orná pôda je o výmere 788 m², teda podľa uvedenej identifikácie majú parcely, ktoré sú predmetom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva, iné výmery, než sú uvedené na liste vlastníctva č. XXX.

2.1 Okrem vyššie uvedených skutočností žalovaná v odvolaní podanom jej právnym zástupcom namietala tiež spôsob zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva súdom prvej inštancie, pričom uviedla, že po oboznámení sa s obsahom znaleckého posudku, vypracovaného znalcom Ing. Matejom Sýkorom je toho názoru, že znalec Ing. Matej Sýkora prekročil hranice vymedzené súdom zadanou úlohou, keďže sa vyjadril k právnym otázkam, ku ktorým sa znalec nemôže vyjadrovať, nemôže robiť právne závery, ani hodnotiť vykonané dôkazy. Rovnako je však podľa žalovanej dôležité si uvedomiť, že znalec môže v znaleckom posudku, v stanovisku alebo v (odbornom) vyjadrení odpovedať len na zadané otázky. Odpoveď znalca Ing. Mateja Sýkoru na otázku č. 1 nie je podľa žalovanej odpoveďou na súdom položenú otázku, ale je vyjadrením sa znalca k otázke právnej, pričom len súd je oprávnený posúdiť, či rozdelenie spoločnej nehnuteľnosti je účelné; úlohou znalca bolo dať odpoveď na otázku, či je možná reálna del'ba predmetných pozemkov s prihliadnutím na veľkosť spoluvlastníckych podielov strán sporu. „Na túto otázku a následne ani na nasledujúce otázky znalec neodpovedal, pričom je zrejmé, že predmetné pozemky ako také reálne deliteľné sú“. Z uvedených dôvodov je podľa žalovanej znalcom Ing. Matejom Sýkorom vypracovaný znalecký posudok pre konanie v tejto veci nepoužiteľný.

2.2 Žalovaná poukázala ďalej v odvolaní na ust. § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka, „ktoré nevysvetľuje, čo treba rozumieť pod dôvodmi hodnými osobitného zreteľa“. Keďže tieto dôvody hodné osobitného zreteľa nie sú taxatívne ani demonštratívne v zákone uvedené, je na súde, aby z výsledkov vykonaného dokazovania sám tieto dôvody hodné osobitného zreteľa vyvodil, posúdil ich existenciu a závažnosť, čo by mu umožnilo rozhodnúť, či treba zamietnutím návrhu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva poskytnúť niektorému z podielových spoluvlastníkov právnu ochranu tým, že sa podielové spoluvlastníctvo k spoločnej veci nezruší a naďalej sa zachová. Existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa musí byť natoľko závažná, aby bola nimi opodstatnená výnimočnosť rozhodnutia o zamietnutí žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva. Logicky musí ísť o skutočnosť takej intenzity a takéhoto významu, že keby jej nebolo, súd by žalobe vyhovel. Dôvody hodné osobitného zreteľa musia teda spočívať v okolnostiach takej povahy, že záujem žalovanej strany sporu ponechať spoluvlastnícky stav nezmenený sa v porovnaní so záujmom sporovej strany žalobcu

zrušiť podielové spoluvlastníctvo ukáže ako významnejší a prednejší. Uviedla, že pri posudzovaní predmetu sporu v zmysle uvedeného ustanovenia je vždy vecou súdu, aby predovšetkým úplne zistil skutkový stav a aby si zadovážil dostatok podkladov na posúdenie situácie, ktorá by sa vytvorila zrušením a vyporiadaním podielového spoluvlastníctva. Úplné poznanie skutkového stavu veci, založené na dôslednom porovnaní situácie, ktorá by pre žalovanú stranu vznikla vyhovením žalobe so situáciou, ktorá by pre žalobcu vznikla v prípade zamietnutia žaloby, je nevyhnutným základom, bez ktorého je akýkoľvek záver o (ne)existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa predčasný a nepodložený. Z účelu ust. § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka, slúžiaceho na ochranu toho, koho spoluvlastnícke právo má zrušením a vyporiadaním podielového spoluvlastníctva zaniknúť podľa žalovanej vyplýva, že dôvodmi hodnými osobitného zreteľa sú okolnosti subjektívneho charakteru, ktoré z hľadiska úspechu v spore vyznievajú buď na prospech žalovanej strany alebo v neprospech žalobcu. Vo všeobecnosti sú na prospech žalovanej strany najmä jej zdravotný stav, vek a sociálna situácia, „stav jej odkázanosti na bývanie v spornej nehnuteľnosti“, nedostatok možností uspokojovať svoje potreby inde, osobné väzby na nehnuteľnosť, či už povahy nemateriálnej alebo materiálnej. V neprospech žalobcu môže byť napríklad to, že si v plnom rozsahu neujasní právne dôsledky, ktoré by nastali v prípade vyhovenia jeho žalobe, alebo že mu ide predovšetkým o vyriešenie sporných užívacích vzťahov, takže otázka zániku podielového spoluvlastníctva nemá pre neho prioritu alebo tiež okolnosť, že žalobca má vec po jej prikázaní do jeho výlučného vlastníctva v úmysle predať (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. novembra 2010, sp. zn. 1Cdo 84/2009). V uvedenej súvislosti žalovaná v odvolaní uviedla, že je nepochybné, že aj pri aplikovaní zásady, že nikoho nemožno nútiť zotrvať v spoluvlastníckom vzťahu, existujú v zmysle § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré umožňujú žalobu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva zamietnuť. Zdôraznila, že sporné nehnuteľnosti nadobudla dedením po svojej matke ako veľmi blízkej osobe, k predmetným nehnuteľnostiam má citový vzťah ako k svojmu dedičstvu, ktoré sa v jej rodine dedí v neprerušenom rade najmenej od roku 1881 a najmenej od roku 1995 sa snaží dosiahnuť, aby sa dočasné užívanie predmetných pozemkov, nanútené jej matke Mestským národným výborom vo Zvolene v roku 1976 skončilo, pričom tieto skutočnosti a jej tvrdenia žalobca žiadnym spôsobom nerozporoval. S prihliadnutím na vyššie uvedené je podľa žalovanej zrejme, že súd prvej inštancie namiesto riadne vykonaného dokazovania, na základe ktorého by sa dôsledne oboznámil so skutkovým stavom veci, najmä s tým, či je vec reálne deliteľná, zvolil výslovne formalistický prístup, v dôsledku ktorého odmietol jej argumenty bez toho, aby sa zaoberal vecou samou a objasňovaním skutkového stavu veci. V uvedenej súvislosti poukázala žalovaná v odvolaní na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 28Cdo/329/2010-359 zo dňa 09.12.2010, kde NS SR uviedol, že „podstatná je aplikácia materiálneho hľadiska, pretože právny formalizmus nemôže v podmienkach demokratického právneho štátu celkom prevládať, nakoľko úlohou sudcu v podmienkach materiálneho právneho štátu je nájsť riešenie, ktoré by bolo v súlade so všeobecnou ideou spravodlivosti, resp. v súlade s prirodzeno-právnymi princípmi. Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR nemožno orgánom verejnej moci a predovšetkým všeobecným súdom tolerovať formalistický prístup, pričom je nutné zdôrazniť, že povinnosť súdu nachádzať právo neznamená len vyhľadávať priame a výslovné pokyny v zákonomnom texte, ale tiež formulovať, čo je zmyslom a účelom právnych predpisov“. Súd prvej inštancie sa podľa žalovanej nedostatočne vysporiadal s obsahom vykonaných dôkazov vo vzťahu k citovaným zákonným ustanoveniam, resp. zo strany súdu prvej inštancie sa nejedná o právne korektný výklad zákonných ustanovení, čo v ďalšom podmieňuje vysloviť vážnu pochybnosť o správnosti a spôsobe hodnotenia vykonaných dôkazov, ktorých hlavný význam a obsah nebol správne interpretovaný a vyhodnotený vzhľadom na nesprávny právny výklad. Súd prvej inštancie neprihliadol podľa žalovanej na všetky vykonané dôkazy, preto jeho interpretácia skutkovej situácie nie je podľa žalovanej objektívna, a preto ním na zistenú skutkovú situáciu (zistený skutkový stav) aplikované právne závery nie sú koherentné a konzistentné. Rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je podľa žalovanej riadne odôvodnené, a preto je nepreskúmateľné.

2.3 V závere odvolania podaného právnym zástupcom žalovanej žalovaná namietla aj rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa trov konania, pričom uviedla, že súd prvej inštancie mal pri rozhodovaní o trovách konania aplikovať § 257 CSP. V uvedenej súvislosti žalovaná súdu prvej inštancie v odvolaní vytkla, že nezohľadnil skutočnosť, že žalovaná nadobudla predmetné spoluvlastnícke podiely dedením, že je to dedičstvo po jej predkoch (po E. C. - matke žalovanej), pričom tak ona (žalovaná) ako ani jej právna predchodkyňa do roku 1989, ani následne po roku 1989 nemohli svoje spoluvlastnícke podiely na predmetných nehnuteľnostiach reálne užívať, pričom im žalobca neposkytol primeranú náhradu za užívanie ich spoluvlastníckych podielov, ale naopak využil, či skôr zneužil existenciu „Dohody o

užívání záhradkárské osady“ aj po uplynutí doby nájmu. Okrem toho je zo zdravotných dôvodov bez pravidelného príjmu, pričom požiadala Centrum právnej pomoci o poskytnutie právnej pomoci. Centrum právnej pomoci na základe ňou predložených dokladov posúdilo jej situáciu ako splnenie podmienok pre poskytnutie bezplatnej právnej pomoci a rozhodnutím Centra právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica, sp. zn. KaBB/10670/2020-PP, ČRZ: 81763/2020 zo dňa 20.07.2020 jej bol ako žiadateľke priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci. Zdôraznila, že účelom ust. § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, dotvára sa právo sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže súd dôjsť k inému záveru o náhrade trov konania ako by vyplýval z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. V danom prípade ide podľa žalovanej o dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré súd prvej inštancie nemal žalobcovi náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. V uvedenej súvislosti poukázala žalovaná v odvolaní tiež na § 4 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ako aj na zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi. Navrhla, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie „podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) a c) zrušil a postupom podľa § 390 CSP sám vo veci rozhodol tak, že žalobu zamietá“.

4. V odvolaní podanom samotnou žalovanou, žalovaná nad rámec skutočností uvedených v odvolaní podanom jej právnym zástupcom ešte uviedla, že „rozhodnutie súdu prvej inštancie je iracionálne, nesprávne a neprocesné“. Nad rámec odvolacích dôvodov uvedených v odvolaní podanom právnym zástupcom žalovanej, žalovaná uviedla, že odvolanie podáva aj z odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), c), e) a g) CSP. Zároveň žalovaná vzniesla voči konajúcemu sudcovi okresného súdu JUDr. Daliborovi Miľanovi námietku zaujatosti, ktorú odôvodnila tým, že „sudca JUDr. Dalibor Miľan má pomer k prerokovávanej veci, pretože nevykonal všetky dôkazy ktoré účastník konania (žalovaná) navrhol vykonať, pretože konal podľa žalovanej veľmi rýchlo, pretože už na prvom pojednávaní mal voči žalovanej apatiu, pretože pred žalobcom a v rozsudkoch ju hrubo urážal a ponižoval a sympatiu prechovával len voči žalobcovi, v dôsledku čoho má pochybnosti o jeho zaujatosti“, čo sú podľa žalovanej dostatočné, závažné a konkrétne skutočnosti na vylúčenie sudcu Dalibora Miľana z predmetného súdneho konania.

5. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 ods. 1 CSP), prejednal odvolania žalovanej v rozsahu a z dôvodov daných ust. § 379 a ust. § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP (a contrario) a odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu vo výrokoch I. až III. podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil; vo výrokoch IV. a V. rozsudok okresného súdu podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa ust. § 391 ods. 1 CSP vrátil vec okresnému súdu v uvedenom rozsahu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Po preskúmaní správnosti záverov súdu prvej inštancie z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov, ku ktorým prináleží aj odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. c) CSP, nakoľko žalovaná v odvolaní vzniesla voči vo veci konajúcemu sudcovi okresného súdu námietku zaujatosti a v zmysle právnej vety uznesenia NS SR sp. zn. 6Nc/2/2024 zo dňa 27. marca 2024, uverejneného v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 6/2024 pod R 80: „Účelom námietky zaujatosti je vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu. Zaujatosť sudcu je z pohľadu rozhodovania o jeho vylúčení právne významná len dotedy kým nerozhodne. Neskôr môže byť rozhodnutie vylúčeným sudcom odvolacím dôvodom (§ 365 ods. 1 písm. c/ Civilného sporového poriadku) alebo dovolacím dôvodom (§ 420 písm. e/ Civilného sporového poriadku)“, čo znamená, že pokiaľ si niektorá zo strán sporu uplatní námietku zaujatosti voči vo veci konajúcemu sudcovi až v odvolaní, túto skutočnosť (vznesenie námietky zaujatosti až v odvolaní) možno považovať len za odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. c) CSP, odvolací súd uvádza, že z obsahu odvolaní (podaných právnym zástupcom žalovanej a žalovanou samotnou) je zrejmé, že žalovaná v rámci uplatnených odvolacích dôvodov, uvedených v odvolaní podanom jej právnym zástupcom ako aj ňou samotnou namietala: a) že súd prvej inštancie pri rozhodovaní nezohľadnil a v odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku sa žiadnym spôsobom nevysporiadal so skutočnosťou, že žalobca sa domáha zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva v rozpore s ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, pretože užíva aj spoluvlastnícke podiely žalovanej bez toho, aby mal s ňou uzatvorenú nájomnú zmluvu a platil jej primerané nájomné, rovnako ako súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevyhodnotil, že pozemky, ktoré sú predmetom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva boli jej právnej predchodkyňi

(jej matke) odňaté a pridelené žalobcovi len na dočasné užívanie – na dobu 30 rokov, pričom po uplynutí tejto doby bolo povinnosťou žalobcu odovzdať tieto pozemky žalovanej, b) že súdom prvej inštancie priznaná výška náhrady nezodpovedá cene obvyklej v danom mieste a v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, „keď už k predchádzajúcemu odvolaniu priložila ponuky na predaj porovnateľných záhradiek a pozemkov za ceny v rozpätí od 15,01 Eur do 30,90 Eur za m², pričom H. I. I., bytom vo Zvolene jej listom zo dňa 2. 1. 2019 ponúkol, že kúpi jej spoluvlastnícke podiely na predmetných pozemkoch za kúpnu cenu 15 Eur za m²“; v uvedenej súvislosti poukázala žalovaná na rozsudok ESLP vo veci Urbárska obec Trenčianske Biskupice proti Slovenskej republike (z 27. novembra 2007), „ktorý vo svojom rozhodnutí konštatoval, že je potrebné vziať do úvahy skutočnú hodnotu pozemkov“, c) že súd prvej inštancie rozhodol o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva k parcelám, ktorých výmera je sporná, pretože v dedičskom konaní po poručiteľke E. C., J. K., vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 24D/789/2008 boli ako dedičstvo prejednané aj predmetné parcely a podľa originálu identifikácie parciel č. j. 771/98, vyhotovenej Okresným úradom Zvolen dňa 22. 01. 1999 má (E-KN) parcela č. XXXX/X, orná pôda výmeru 787 m² a (E-KN) parcela č. XXXX/X, orná pôda má výmeru 788 m², d) že znalcom Ing. Matejom Sýkorom vyhotovený a súdu prvej inštancie predložený Znalecký posudok č. 25/2023 z 22. 12. 2023 nie je pre toto konanie použiteľný, pretože znalec Ing. Matej Sýkora odpoveďami na súdom prvej inštancie položené otázky prekročil hranice vymedzené zadanou znaleckou úlohou, keďže znalec sa nemôže vyjadrovať k právnym otázkam a robiť právne závery, e) že súd prvej inštancie nerozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa znenia ktorého „z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd nezruší a nevyporiada spoluvlastníctvo prikázaním veci za náhradu alebo predajom veci a rozdelením výťažku“, a teda žalobu žalobcu o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nezamietol, pričom v danom prípade existujú podľa žalovanej dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré podľa žalovanej spočívajú v tom, že predmetné spoluvlastnícke podiely nadobudla dedením po svojej matke ako po veľmi blízkej osobe, k predmetným nehnuteľnostiam má teda citový vzťah ako ku svojmu dedičstvu, ktoré sa v jej rodine dedí v neprerušenom rade najmenej od roku 1881, pričom najneskôr od roku 1995 sa snaží dosiahnuť, aby sa dočasné užívanie predmetných nehnuteľností nanútené jej matke Mestským národným výborom v roku 1976 skončilo, f) že pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd prvej inštancie nezobral na zreteľ ust. § 257 CSP a neprihliadol na okolnosti hodné osobitného zreteľa, ktorými sú v prípade žalovanej zlý zdravotný stav, skutočnosť, že žalovaná je v dôsledku zdravotných problémov bez príjmu, čo na základe predložených dôkazov zohľadnilo Centrum právnej pomoci, kancelária Banská Bystrica, ktoré jej rozhodnutím sp. zn. KaBB/10670/2020 PP, ČRZ: 8173/2020 zo dňa 20. 07. 2020 priznalo nárok na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci.

7. Po prejednaní odvolaní žalovanej odvolací súd uvádza, že podanie žaloby o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nemožno považovať za rozporné s dobrými mravmi, pretože nikoho nemožno nútiť, aby zotrval v spoluvlastníckom vzťahu, pokiaľ o to nemá záujem. Na druhej strane, ak žalovaná nemala so žalobcom uzatvorenú nájomnú zmluvu, predmetom ktorej by bol prenájom dotknutých spoluvlastníckych podielov žalovanej žalobcom a žalobca jej za ich užívanie neplatil nájomné, mala žalovaná na riešenie tejto situácie k dispozícii právne nástroje, v zmysle ktorých si mohla nároky vyplývajúce z uvedenej skutočnosti v samostatnom konaní riadne a včas uplatniť (v konaní o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva nie je daný hmotnoprávny priestor na to, aby súd mohol o nich rozhodnúť), preto uvedenú odvoláciu námietku žalovanej nemožno považovať za opodstatnenú. Rovnako za opodstatnenú nemožno považovať ani odvoláciu námietku žalovanej, v rámci ktorej žalovaná v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s existenciou dohody o dočasnom užívaní, v zmysle ktorej mal žalobca po uplynutí dohodnutej doby užívania 30 rokov, odovzdať predmetné nehnuteľnosti žalovanej, pretože súd prvej inštancie sa s uvedenou otázkou vysporiadal v odseku 8. odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku v časti týkajúcej sa aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, kde súd prvej inštancie jasne a zreteľne uviedol, že vzhľadom k tomu, že žalovaná nepredložila v konaní právne relevantný dôkaz preukazujúci jej tvrdenie o existencii dohody o dočasnom užívaní vo vzťahu ku sporovým pozemkom, vychádzal z údajov zapísaných na LV č. XXX (z ktorých vyplýva, že žalobca je podielovým spoluvlastníkom pozemkov E-KN parcela č. XXXX/X A. G. XXXX/X v rozsahu 1-ica k celku), pričom poukázal na to, že na pojednávaní konanom na súde prvej inštancie dňa 15. 12. 2022 právny zástupca žalovanej prehlásil, že žalovaná síce disponuje dohodou o dočasnom užívaní pozemkov, avšak nie „sporových pozemkov“ (t. j. pozemkov ktoré sú predmetom sporu), ale iných pozemkov, nachádzajúcich sa v inej záhradkárskej osade. Uvedený záver súdu prvej inštancie zodpovedá jednak tomu, že žalobca je na LV č. XXX, k.

ú. E. zapísaný ako podielový spoluvlastník predmetných nehnuteľností v rozsahu 1-ica a tiež tomu, ako sa vyjadril k požiadavke preukázať existenciu dohody o dočasnom užívaní predmetných pozemkov žalobcom právny zástupca žalovanej, keď podľa Zápisnice o pojednávaní konanom na súde prvej inštancie dňa 15. 12. 2022 v rámci svojho prednesu uviedol, že žalovaná predmetnou dohodou (t. j. dohodou týkajúcou sa dočasného užívania sporových pozemkov) nedisponuje; uvedená odvolacia námietka žalovanej, nie je preto opodstatnená.

8. Žalovaná v odvolaní v rámci uplatnených odvolacích dôvodov ďalej namietala, že predmetom zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva boli pozemky: E-KN parcela č. XXXX/X- orná pôda o výmere 791 m² a E-KN parcela č. XXXX/X – orná pôda o výmere 771 m² s inými výmerami ako sú výmery uvedené v identifikácii parciel č. j. XXX/XX, vyhotovenej Okresným úradom Zvolen dňa 22. 01. 1999, ktorá bola predložená (pripojená) do spisu v dedičskom konaní po poručiteľke E. C., vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 24D/789/2008 (kde je pri parcele č. XXXX/X uvedená výmera 787 m² a pri parcele č. XXXX/X je uvedená výmera 788 m²), čo podľa žalovanej znamená, že výmery predmetných pozemkov uvedené na LV č. XXX, vedenom Okresným úradom vo Zvolene, katastrálny odbor pre okres Zvolen, obec Zvolen, k. ú. E., nie sú správne. Súd prvej inštancie sa, tak ako to vyplýva z odseku 7. odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku, v rámci vykonaného dokazovania s obsahom predmetnej listiny (identifikácie parciel č. j. XXX/XX) oboznámil, jej obsah odcitoval v spomenutom odseku 7. odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku, pričom správne uviedol, že pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva vychádzal z údajov uvedených na LV č. XXX, keďže žalovaná nepreukázala iným právne relevantným dôkazom (geometrickým plánom, z ktorého by vyplýva iná výmera dotknutých parciel) opak.

9. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku žalovanej, týkajúcu sa sumy priznanej náhrady v celkovej výške 3921 Eur, pri určení ktorej vychádzal súd prvej inštancie zo Záverov Znaleckého posudku č. XX/XXXX, vypracovaného znalcom Ing. Jánom Šutým, odvolací súd uvádza, že žalovaná mala možnosť v priebehu celého konania až do vydania v poradí druhého odvolaním napadnutého rozsudku súdom prvej inštancie (resp. do vyhlásenia dokazovania za skončená v konaní prebiehajúcom po zrušení a vrátení veci odvolacím súdom na ďalšie konanie) predložením znaleckého posudku, vypracovaného iným znalcom preukázať, že všeobecná hodnota dotknutých pozemkov je iná, než k akej dospel vo svojom znaleckom posudku znalec Ing. Ján Šutý. Žalovaná však, tak ako je vyššie uvedené, až do vyhlásenia dokazovania za skončené v konaní prebiehajúcom na súde prvej inštancie po zrušení v poradí prvého rozsudku súdu prvej inštancie a vrátení veci na ďalšie konanie, dôkaz rovnakej právnej sily ako predložil žalovaný – znalecký posudok, spochybňujúci závery Znaleckého posudku č. XX/XXXX, vypracovaného znalcom Ing. Jánom Šutým súdu prvej inštancie nepredložila. Súd prvej inštancie výšku primeranej náhrady neurčil svojvoľne, bez podkladu v relevantnom dôkaze, ktorým znalecký posudok nesporne je, ale záver o výške primeranej náhrady vyvodil zo Znaleckého posudku č. XX/XXXX, vypracovaného znalcom Ing. Šutým, ktorý stanovil všeobecnú hodnotu spoluvlastníckych podielov žalovanej na dotknutých pozemkoch v celkovej sume (so zaokrúhlením nahor) 3921 Eur (1 985,41 Eur plus 1 935,21 Eur). Súd prvej inštancie pri určení výšky primeranej náhrady tak postupoval v súlade s rozsudkom ESLP vo veci Urbárska obec Trenčianske Biskupice proti Slovenskej republike z 27. novembra 2007, ktorým žalovaná v odvolaní argumentovala v súvislosti s určením sumy primeranej náhrady súdom prvej inštancie, ktorej výšku v odvolaní namietala. V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že Európsky súd pre ľudské práva v Štrasburgu vo veci Urbárska obec Trenčianske Biskupice proti Slovenskej republike o sťažnosti č. 74258/01 rozhodol rozsudkom zo dňa 27. 11. 2007, v bode 146 odôvodnenia ktorého konštatoval, že v uvedenej veci došlo k porušeniu článku 1 Protokolu č. 1 (dodatkového Protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) a súčasne vyslovil názor, že za účelom zabezpečenia účinnej ochrany práva na majetok v súlade s článkom 1 Protokolu č. 1 sa zdajú byť na vnútroštátnej úrovni žiadúce nasledovné opatrenia: 1/ dotknutý štát (SR) by mal odstrániť všetky prekážky toho, aby sa nájom pôdy v záhradkárskych osadách realizoval za podmienok, ktoré berú do úvahy skutočnú cenu pôdy a súčasné trhové podmienky v dotknutej lokalite, 2/ dotknutý štát (SR) by mal odstrániť všetky prekážky toho, aby sa za prevod vlastníckeho práva k pozemkom poskytla náhrada, ktorej výška bude v primeranom vzťahu k trhovej cene majetku ku dňu prevodu. Na základe uvedeného zákon č. 64/1997 Z. z. v novelizovanom znení (v znení zákona č. 57/2011 Z. z.) za účelom zabezpečenia toho, aby vlastníci pozemkov nachádzajúcich sa v záhradkárskych osadách dostali za tieto pozemky náhradu, ktorá zodpovedá ich trhovej cene ku dňu prevodu („nie podľa stavu infraštruktúry k týmto pozemkom, ku dňu vzniku záhradkárskej osady“), stanovil, že výška náhrady sa určí na základe znaleckého ohodnotenia vykonaného podľa osobitného predpisu, ktorým je vyhláška č.

492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku, v súlade s čím súd prvej inštancie postupoval, keď pri stanovení sumy primeranej náhrady vychádzal zo záverov znaleckého posudku vyhotoveného v zmysle vyhlášky č. 429/2004 Z. z.

10. Ďalšou odvolacou námietkou žalovanej, ktorou žalovaná spochybnila závery súdu prvej inštancie, je odvolacia námietka žalovanej týkajúca sa spôsobu vyporiadania podielového spoluvlastníctva, pričom žalovaná súdu prvej inštancie v odvolaní vytkla tak záver o nemožnosti reálnej delby dotknutých pozemkov, ako aj záver týkajúci sa výšky primeranej náhrady ako súčasť vyporiadania zrušeného podielového spoluvlastníctva prikázaním dotknutých pozemkov do výlučného vlastníctva žalobcu, aby v konečnom dôsledku súdu prvej inštancie v odvolaní zároveň vytkla, že žalobu z dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle ust. § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka nezamietol. Z obsahu spisuje je zrejmé, že žalobca pred podaním žaloby nemal a naďalej (aj po podaní žaloby) nemá záujem zotrvať v spoluvlastníckom vzťahu so žalovanou, preto ju ešte pred podaním žaloby písomnou formou oslovil a požiadal ju o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam tak, že sa stane výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností a žalovanej ako odstupujúcej podielovej spoluvlastníčke zaplatí za jej spoluvlastnícke podiely na predmetných nehnuteľnostiach primeranú náhradu, za ktorú považoval sumu 2,99 Eur za m² (v priebehu konania pred súdom prvej inštancie dal žalobca, tak ako je vyššie uvedené, vypracovať znalcom H. L. M. znalecký posudok na stanovenie všeobecnej hodnoty dotknutých pozemkov, ktorý ako dôkaz predložil súdu prvej inštancie; v záveroch uvedeného znaleckého posudku znalec Ing. Ján Šutý metódou polohovej diferenciácie určil jednotkovú všeobecnú hodnotu dotknutých pozemkov v sume 5,02 Eur za m²). Žalovaná s takýmto riešením (s prikázaním predmetných nehnuteľností do výlučného vlastníctva žalobcu) spočiatku súhlasila, avšak s výškou primeranej náhrady, navrhovanou žalobcom (2,99 Eur za m²) a neskôr stanovenou znalcom Ing. Jánom Šutým (5,02 Eur za m²) vyjadrila nesúhlas. Tvrdila, že dala vypracovať znalecký posudok, ktorý však súdu prvej inštancie predložila až v prílohe odvolania podaného proti v poradí druhému rozsudku, vydanému súdom prvej inštancie v tejto veci, pričom z dátumu vyhotovenia Znaleckého posudku č. 57/2024, vyhotoveného znalkyňou H. A. D. je zrejmé, že tento znalecký posudok bol znalkyňou H. A. D. vyhotovený až po vyhlásení v poradí druhého rozsudku, vydaného súdom prvej inštancie v tejto veci, a to dňa 29. 07. 2024, preto odvolací súd naň nemohol v zmysle ust. § 366 CSP ako na novotu brať zreteľ a jeho závery pri rozhodovaní o odvolaní žalovanej zohľadniť.

11. V priebehu konania pred súdom prvej inštancie, potom čo spochybnila výšku primeranej náhrady, žalovaná žiadala, aby súd o žalobe žalobcu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva rozhodol tak, že podielové spoluvlastníctvo vyporiada reálnou delbou predmetných pozemkov s ohľadom na výšku spoluvlastníckych podielov, ktorých je každá zo strán sporu podielovým spoluvlastníkom v rovnakom rozsahu, t. j. v rozsahu 1-ica. Za týmto účelom nariadil súd prvej inštancie uznesením č. k. 6C/16/2018-545 zo dňa 17. mája 2023 znalecké dokazovanie znalcom z odboru: Geodézia, kartografia a fotogrametria, odvetvia: Kataster nehnuteľností Ing. Matejom Sýkorom, ktorý sa mal v zmysle otázok vymedzených vo výroku predmetného uznesenia okrem iného vyjadriť aj k tomu, či je možná reálna delba predmetných pozemkov s prihliadnutím na veľkosť spoluvlastníckych podielov strán sporu (1/2-ica) a na účelné využitie týchto pozemkov (otázka č. 1). Znalec H. E. N. na otázku, či je možná reálna delba dotknutých pozemkov odpovedal tak, že „zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k E-KN parcelám č. XXXX/X a č. XXXX/X, k ú. E. reálnym rozdelením týchto nehnuteľností nie je účelné vecí“, pričom poukázal na ust. § 142 ods. 1 a poslednú vetu § 142 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Súd prvej inštancie v odseku 6. odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že „z odpovede znalca (Ing. Mateja Sýkora na prvú položenú otázku ako aj zo vzájomných súvislostí odpovedí na položené otázky č. 3 a 4 možno konštatovať, že reálna delba nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu nie je možná“. V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že to, či je možná reálna delba akejkol'vek nehnuteľnosti (teda aj tých nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu) je skutková otázka a ako taká bola aj predmetom znaleckého dokazovania nariadeného súdom prvej inštancie vyššie uvedeným uznesením č. k. 6C/16/2018-545 zo dňa 17. mája 2023. To že znalec Ing. Matej Sýkora nad rámec zadanej znaleckej úlohy v odpovedi na otázku č. 1 poukázal na zákonné ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho zákonníka a na poslednú vetu § 142 ods. 3 Občianskeho zákonníka neznamená, že by sa súd prvej inštancie nemohol so skutkovým záverom znalca, o tom, že predmetné nehnuteľnosti nie sú reálne deliteľné stotožniť a sám si túto otázku z hľadiska právneho posúdenia vyhodnotiť, čo aj, tak ako to vyplýva z odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku súd prvej inštancie urobil; uvedenú odvoláciu námietku žalovanej, týkajúcu sa nepoužitelnosti Znaleckého

posudku č. 25/2023 zo dňa 22. 12. 2023, vypracovaného znalcom Ing. Matejom Sýkorom pre toto konanie, nemožno preto považovať za opodstatnenú.

12. Okrem výšky primeranej náhrady a záveru o reálnej nedeliteľnosti predmetných nehnuteľností, žalovaná v odvolaní, tak ako je vyššie uvedené, namietala aj skutočnosť, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o žalobe žalobcu na zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva so žalovanou nezobral do úvahy okolnosti hodné osobitného zreteľa v zmysle ust. § 142 ods. 2 Občianskeho zákonníka (ktorou je podľa žalovanej v danom prípade hlavne to, že predmetné spoluvlastnícke podiely zdedila po svojej mame, a preto má k nim citový vzťah), a teda že žalobu nezamietol. V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že to, že žalovaná predmetné spoluvlastnícke podiely zdedila nemožno považovať za okolnosť hodnú osobitného zreteľa, pretože ak by nadobudnutie spoluvlastníckych podielov na základe rozhodnutia o dedičstve malo znamenať okolnosť hodnú osobitného zreteľa, tak by nikdy a v žiadnom prípade podielového spoluvlastníctva nebolo možné takto nadobudnuté podielové spoluvlastníctvo zrušiť a vyporiadať, čo by bolo s ohľadom na zásadu, že nikoho nemožno nútiť, aby nasilu zotrval v spoluvlastníckom vzťahu s niekým iným, neakceptovateľné a neprípustné.

13. Na základe uvedených skutočností odvolací súd, tak ako je vyššie uvedené, rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., II. a III. ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil konštatujúc, že na správnosti záverov súdu prvej inštancie, premietnutých do výrokov I., II. a III. odvolaním napadnutého rozsudku nič nemení ani skutočnosť, že žalovaná v odvolaní vzniesla námietku zaujatosti voči vo veci konajúcemu sudcovi okresného súdu Mgr. Daliborovi Miľanovi (ktorú je v zmysle vyššie citovaného uznesenia NS SR sp. zn. 6Nc/2/2024 zo dňa 27. marca 2024 potrebné považovať za odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. c) CSP), pretože na námietku zaujatosti, ktorá sa týka okolností, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu alebo v jeho rozhodovacej činnosti súd v zmysle ust. § 53 ods. 3 CSP neprihliada, čo znamená, že odvolací dôvod v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. c) CSP, založený na tom, že vo veci rozhodoval vylúčený sudca, je v danom prípade neopodstatnený. Zároveň odvolací súd konštatoval, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie považuje za v merite veci riadne odôvodnený, pretože dáva odpovede na všetky podstatné otázky súvisiace s predmetom sporu.

14. Pokiaľ ide o odvolaním napadnutý výrok o trovách prvoinštančného konania a závislý (súvisiaci) výrok o (preddavkovaných) trovách štátu (výroky IV. a V. odvolaním napadnutého rozsudku), odvolací súd uvádza, že v tejto časti nepovažuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za riadne a presvedčivo odôvodnené a pokiaľ ide o výrok V. aj za z nižšie uvedených dôvodov zmätočné, pretože nekorešponduje s jeho vyhlásením predchádzajúcim postupom súdu prvej inštancie. Vo vzťahu k trovám prvoinštančného konania súd prvej inštancie v odseku 13. odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku len stroho skonštatoval, že „vzhľadom na výsledok sporu, v ktorom bola žalovaná neúspešná, priznal žalobcovi voči žalovanej náhradu trov konania v rozsahu 100 %“. Pritom je z obsahu spisu zrejmé, že žalovaná sa v priebehu konania pred súdom prvej inštancie dožadovala aplikácie ust. § 257 CSP na rozhodnutie o trovách konania. Už v odvolaní podanom proti v poradí prvému rozsudku, vydanému súdom prvej inštancie v tejto veci, žalovaná namietala, že súd prvej inštancie na rozhodnutie o trovách konania neaplikoval ust. § 257 CSP, pričom dôvodila tým, že na aplikáciu uvedeného ustanovenia na rozhodnutie o trovách konania sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré však bližšie nešpecifikovala, čo odvolací súd v odseku 10. odôvodnenia zrušujúceho uznesenia výslovne uviedol, zároveň však uviedol, že (nové) rozhodnutie o trovách prvoinštančného konania závisí (okrem iného) aj od toho ako súd prvej inštancie posúdi (vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania) prípadnú existenciu okolností hodných osobitného zreteľa, čo znamená, že súd prvej inštancie mal v novom rozhodnutí v rámci rozhodovania o trovách prvoinštančného konania venovať pozornosť aj prípadnej aplikácii ust. § 257 CSP a pokiaľ dospel k záveru, že nie je opodstatnená, mal tento svoj záver v časti týkajúcej sa trov prvoinštančného konania riadne odôvodniť. V uvedenej súvislosti odvolací súd uvádza, že Najvyšší súd SR vo viacerých svojich rozhodnutiach v súlade s judikatúrou ESLP a Ústavného súdu SR zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia (sp. zn. 7Cdo/7/2020). Pokiaľ ide o výrok V., do ktorého súd prvej inštancie premietol rozhodnutie o trovách štátu, odvolací súd uvádza, že z obsahu spisu vyplýva, že na pojednávaní konanom na súde prvej inštancie dňa 24. 04. 2023 právni zástupcovia strán sporu navrhli vzhľadom na návrh žalovanej vyporiadať podielové spoluvlastníctvo medzi ňou a žalobcom reálnym rozdelením predmetných nehnuteľností, nariadiť vo veci znalecké dokazovanie na reálnu deľbu predmetných nehnuteľností. Vo vzťahu k uvedenému

návrhu právnych zástupcov strán sporu súd prvej inštancie do zápisnice o pojednávaní uviedol, že v súvislosti s nariadením znaleckého dokazovania budú obidve strany sporu povinné uhradiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania; „žalovaná aj napriek tomu, že bola oslobodená od platenia súdnych poplatkov, nakoľko sa oslobodenie od platenia súdnych poplatkov na to nevzťahuje“. Uznesením č. k. 6C/16/2018-545 zo 17. 05. 2023 súd prvej inštancie (okrem iného) uložil len žalobcovi povinnosť zložiť preddavok na trovy dôkazu – znalecké dokazovanie, a to v sume 1 600 Eur, ktorú súdom prvej inštancie uloženú povinnosť si žalobca nesplnil. Uznesením č. k. 6C/16/2018- 619 zo dňa 26. 01. 2024 okresný súd priznal znalcovi Ing. Matejovi Sýkorovi znalečné v sume 779,31 Eur tak, že „toto bude vyplatené na účet znalca z rozpočtových prostriedkov štátu“ a následne výrokom V. odvolaním napadnutého rozsudku uložil žalovanej povinnosť (opäť len so strohým odôvodnením, uvedeným v odseku 10. odôvodnenia v poradí druhého rozsudku, že „žalovaná bola v konaní neúspešná“) zaplatiť titulom štátom preddavkovanych trov na účet okresného súdu sumu 779,31 Eur.

15. Po vrátení veci na ďalšie konanie v zrušenom rozsahu (t. j. v časti trov konania a trov štátu) rozhodne súd prvej inštancie opätovne o trovách prvoinštančného konania a o trovách štátu, pričom sa vysporiada s tým ako v ďalšom priebehu konania (po zrušení a vrátení v poradí prvého rozsudku súdu prvej inštancie na ďalšie konanie) žalovaná odôvodnila svoju požiadavku na aplikáciu ust. § 257 CSP na rozhodnutie o trovách konania, keď argumentovala svojimi zdravotnými problémami a s tým spojenou nepriaznivou finančnou situáciou, k čomu súd prvej inštancie doplní dokazovanie. Následne súd prvej inštancie svoje rozhodnutie aj v tejto časti riadne a presvedčivo odôvodní; v novom rozhodnutí, ktoré sa bude týkať trov prvoinštančného konania a trov štátu, súd prvej inštancie v zmysle ust. § 396 ods. 3 CSP rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania.

16. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v prvej odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
 - b) kto ho robí,
 - c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP).

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.